EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.12.2018.
COM(2018) 856 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

DRUGO IZVJEŠĆE U OKVIRU MEHANIZMA SUSPENZIJE VIZA

{SWD(2018) 496 final}

I. Uvod

Bezvizni režim donosi važne koristi građanima i jača društvene, kulturne i gospodarske veze EU-a i njegovih partnera. Nadalje, bezvizni režim podrazumijeva i odgovornost da se očuva napredak ostvaren u okviru dijaloga za liberalizaciju viznog režima te osiguraju migracije i sigurnosno okruženje kojima se dobro upravlja, uključujući s pomoću vizne politike usklađene s pravnom stečevinom EU-a.

Ovo **Drugo izvješće u okviru mehanizma suspenzije viza** temelji se na dužnosti Komisije da prati kontinuirano ispunjenje zahtjeva za liberalizaciju viznog režima u trećim zemljama i da barem jednom godišnje[1] o tome izvješćuje Europski parlament i Vijeće. Razdoblje procjene počinje od datuma donošenja Prvog izvješća u okviru mehanizma suspenzije viza[2] u prosincu 2017. Kada je riječ o zemljopisnom području primjene, izvješćem su i dalje obuhvaćene zemlje koje su uspješno zaključile dijaloge o liberalizaciji viznog režima. Ovo izvješće i dalje je usmjereno na konkretna područja[3] u kojima su potrebne daljnje mjere za osiguranje održivosti ostvarenog napretka. Stoga, kao i u slučaju Prvog izvješća u okviru mehanizma suspenzije viza, ovim izvješćem nisu obuhvaćena mjerila koja se stabilno provode.

Statistički dio ovog izvješća obuhvaća 26 država članica EU-a koje primjenjuju Uredbu (EU) 2018/1806 i četiri zemlje pridružene schengenskom prostoru (dalje u tekstu „schengenski prostor+")[4]. Procjena konkretnih područja ponajprije se temelji na informacijama koje su Eurostatu[5] dostavile zemlje u schengenskom prostoru+, na informacijama koje su dostavile agencije EU-a (Europol, eu-LISA, Europski potporni ured za azil, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i Eurojust) i na razmjeni informacija među Komisijom, Europskom službom za vanjsko djelovanje i nadležnim tijelima zemalja čiji državljani ne moraju posjedovati vize. Ovom izvješću priložen je **Radni dokument službi**

---

1 U skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva, SL L 303, 28.11.2018., str. 39.

2 COM(2017) 815 final.

3 Kao i prošle godine, konkretna područja utvrđena su skladu s akcijskim planovima za liberalizaciju viznog režima za svaku pojedinačnu zemlju. Ovo izvješće usmjereno je na sljedeća konkretna područja: Albanija (nezakonite migracije, kazneni progon, pranje novca), bivša jugoslavenska republika Makedonija (nezakonite migracije, organizirani kriminal), Bosna i Hercegovina (nezakonite migracije, organizirani kriminal, pranje novca), Crna Gora (nezakonite migracije, organizirani kriminal), Srbija (nezakonite migracije, vizna politika, organizirani kriminal, pranje novca), Moldova (nezakonite migracije, suzbijanje korupcije), Gruzija (nezakonite migracije, organizirani kriminal, suzbijanje korupcije) i Ukrajina (nezakonite migracije, organizirani kriminal, suzbijanje korupcije). Komisija i dalje pozorno prati provedbu mjerila povezanih sa sigurnošću isprava, kao i borbu protiv diskriminacije i stanje ranjivih skupina stanovništva. Kada je riječ o općem stanju u području unutarnjih poslova i pravosuđa, koje je također važno za provedbu obveza u pogledu liberalizacije viznog režima, Komisija i dalje prati i izvješćuje u okviru paketa o proširenju EU-a za države zapadnog Balkana čiji državljani ne moraju posjedovati vize, odnosno u okviru provedbe odgovarajućih sporazuma o pridruživanju za zemlje Istočnog partnerstva.

4 Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Njemačka, Estonija, Grčka, Španjolska, Francuska, Hrvatska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Austrija, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Slovačka, Finska, Švedska te Švicarska, Norveška, Lihtenštajn i Island.

5 Statistički podaci Eurostata stalno se ažuriraju jer nadležna tijela zemalja schengenskog prostora+ s vremenom dostavljaju sve točnije informacije. Imajući to na umu, statistički podaci za prethodne godine (uključujući za razdoblje obuhvaćeno Prvim izvješćem u okviru mehanizma suspenzije viza) retroaktivno su ažurirani najnovijim informacijama dostupnim u trenutku pisanja izvješća.

Komisije u kojem su navedene podrobnije informacije o promjenama utvrđenima u konkretnim područjima.

II. Procjena konkretnih područja u skladu s mjerilima za liberalizaciju viznog režima

II.1. Zapadni Balkan

Albanija

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvat

Kada je riječ o problemima povezanima s nezakonitim migracijama, ukupni broj zabrana ulaska povećao se od 2016. do 2017. za 13 % (s 30 305 na 34 310). Povećao se i broj osoba s nezakonitim boravkom za otprilike 11 % (s 33 445 osoba s nezakonitim boravkom koliko ih je bilo 2016. na 37 325 osoba s nezakonitim boravkom 2017.). Podaci Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu o kretanjima u pogledu problema povezanih s nezakonitim migracijama od prve polovine 2017. do prve polovine 2018. upućuju na smanjenje broja zabrana ulaska i broja osoba s nezakonitim boravkom[6]. Broj zahtjeva za azil smanjio se za 32 % od prve polovine 2017. do prve polovine 2018. (s 12 635 na 8 525). Stopa odobravanja azila 2017. iznosila je 5,19 % (povećanje u odnosu na 2016. kada je iznosila 2,12 %)[7]. Ponovni prihvat i vraćanje dobro funkcioniraju i Albanija brzo ispunjava zahtjeve država članica za ponovni prihvat svojih državljana i državljana trećih zemalja. Stopa vraćanja (iznad 100 %[8] 2017.) pokazuje da su albanski državljani kojima je naložen odlazak zaista vraćeni (29 850 tijekom 2017.). Taj dobar rezultat mora se zadržati.

Albanija je poduzela mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza kako bi riješila problem nezakonitih migracija, posebice neutemeljenih zahtjeva za azil koje podnose albanski državljani. Ostvarila je dobre rezultate u provedbi akcijskog plana protiv nezakonitih migracija, koji je usmjeren na operativnu suradnju u upravljanju nezakonitim migracijama, identifikaciju i zaštitu maloljetnika bez pratnje te borbu protiv krivotvorenja isprava. Nastavila je povećavati operativnu suradnju s državama članicama koje su najviše pogođene nezakonitim migracijama. U cilju podizanja razine osviještenosti o pravima i obvezama u okviru bezviznog režima, albanska nadležna tijela provela su namjenske kampanje koje su se emitirale na svim nacionalnim televizijskim postajama.

Javni red i sigurnost

Skupine organiziranog kriminala koje govore albanski jezik obično se bave različitim vrstama kriminala i posebice su aktivne u širokom rasponu kriminalnih aktivnosti u EU-u. Te skupine organiziranog kriminala krijumčare velike količine heroina u suradnji s turskim i albanskim skupinama organiziranog kriminala duž krijumčarskih ruta. Nekoliko ključnih lokacija u

---

6 Utemeljeno na podacima Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu dostupnima do sredine 2018. Statistički podaci Eurostata dostupni su samo godišnje (osim podataka o azilu).

7 To znači da su nadležna tijela za azil donijela negativne odluke o 93,78 % podnesenih zahtjeva za azil. To uključuje 24 603 od 26 235 zahtjeva za azil koje su 2017. podnijeli albanski državljani u schengenskom prostoru+.

8 Broj povratnika u određenoj godini uspoređuje se s brojem naloga za vraćanje izdanih u toj istoj godini. Stopa vraćanja veća od 100 % pokazuje da država uspješno rješava zaostale predmete iz prethodnih godina.

Albaniji bile su središta radikalizacije i regrutiranja, ali zabilježeno je smanjenje broja odlazaka regrutiranih stranih terorističkih boraca u ratne zone u Siriji i Iraku.

Albanija je poduzela daljnje korake kako bi poboljšala učinkovitost kaznenog progona u borbi protiv teškog i organiziranog kriminala, kako je opisano u mjerama koje treba poduzeti iz Prvog izvješća u okviru mehanizma suspenzije viza. Akcijski plan za suzbijanje kanabisa donesen je krajem svibnja 2018. Radni dogovor Albanije i Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama parafiran je 5. listopada 2018. Na temelju tog sporazuma albanska nadležna tijela moći će dobiti važnu stručnu pomoć u borbi protiv droga. Albanija ima radni dogovor s Agencijom Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva i od veljače 2018. sudjeluje u programu EU-a Pravosuđe. Albanski parlament ratificirao je 1. studenoga 2018. Sporazum o časnicima za vezu s Europolom na temelju kojeg Europol može početkom 2019. uputiti časnika za vezu u Albaniju. Sporazum o suradnji Eurojusta i Albanije potpisan je u listopadu 2018.

Iako je novim zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji je donesen 2017. ojačan opći zakonodavni okvir, Albanija je nakon donošenja Izvješća Moneyvala podvrgnuta pojačanom praćenju[9]. Vlada je u rujnu 2018. donijela akcijski plan za provedbu preporuka Moneyvala.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Iako je ostvaren dobar napredak u provedbi mjera za suzbijanje problema nezakonitih migracija, potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se osiguralo poboljšanje i održivost rezultata. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- dodatno jačanje graničnih kontrola uz potpuno poštovanje ljudskih prava,
- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,
- dodatno jačanje učinkovitosti kaznenog progona i izvršavanja zakonodavstva u borbi protiv organiziranog kriminala,
- brzu provedbu preporuka izvješća Moneyvala o suzbijanju pranja novca/financiranja terorizma.

<u>Bivša jugoslavenska republika Makedonija</u>

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvat

Kada je riječ o problemima povezanima s nezakonitim migracijama, od 2016. do 2017. ukupni broj zabrana ulaska povećao se za 28 % (s 2 495 zabrana 2016. na 3 200 zabrana 2017.). Broj osoba s nezakonitim boravkom također se povećao za 43 % od 2016. (4 595) do 2017. (6 555). Kada je riječ o kretanjima od prve polovine 2017. do prve polovine 2018., prema podacima Agencije za europsku obalnu i graničnu stražu zabilježeno je povećanje broja zabrana ulaska, ali nije se povećao broj osoba s nezakonitim boravkom. U pogledu zahtjeva za azil, u prvoj polovini 2018. podneseno je 2 360 zahtjeva za azil, što je smanjenje od 39 % u odnosu na prvu polovinu 2017. kada ih je podneseno ukupno 3 860. Stopa odobravanja azila i dalje je niska (0,81 % 2016., odnosno 1,45 % 2017.). Ponovni prihvat i

[9] https://rm.coe.int/moneyval-56th-plenary-report-august-2018-eng-fin/16808d593a.

vraćanje dobro funkcioniraju i to bi trebalo održavati i u budućnosti. Stopa vraćanja (koja je 2017. iznosila 130 %) pokazuje da su državljani bivše jugoslavenske republike Makedonije kojima je naložen odlazak zaista vraćeni (5 580 tijekom 2017.).

Bivša jugoslavenska republika Makedonija nastavila je poduzimati mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza, posebice u pogledu problema povezanih s nezakonitim migracijama. Pojačane su granične kontrole i strože provjere isprava. Ministarstvo unutarnjih poslova organiziralo je osposobljavanje granične policije u području ljudskih prava. Pojačana je provedba akcijskih planova za poboljšanje pomoći ranjivom stanovništvu, ali potrebno je poduzeti daljnje napore kako bi se zadržale mjere.

Javni red i sigurnost

Kada je riječ o organiziranom kriminalu, skupine organiziranog kriminala iz bivše jugoslavenske republike Makedonije aktivno se bave trgovanjem drogom i njezinom distribucijom. Neke od tih skupina bave se različitim vrstama kriminala, uključujući drugim vrstama trgovanja (roba, cigarete). Bivša jugoslavenska republika Makedonija izvor je arheoloških i vjerskih predmeta te kulturološke robe koji se nezakonito uvoze u EU. Mreže za krijumčarenje migranata aktivne su u pograničnim područjima, posebice na granicama s Grčkom i Srbijom, unatoč nekoliko uhićenja tijekom godine.

Ministarstvo unutarnjih poslova provelo je operacije suzbijanja trgovanja drogom i nastavilo je s borbom protiv organiziranog kriminala. Uspostavljeni su nacionalna radna skupina i mobilni timovi za sprječavanje trgovanja ljudima i podupiranje rane identifikacije mogućih žrtava. Bivša jugoslavenska republika Makedonija i Crna Gora potpisale su sporazum o suradnji u području borbe protiv trgovanja ljudima. Bivša jugoslavenska republika Makedonija razvila je vlastitu procjenu opasnosti od teškog i organiziranog kriminala te regionalnu procjenu sa Srbijom i Crnom Gorom. Poboljšala se suradnja u području izvršavanja zakonodavstva s partnerima na zapadnom Balkanu, Italijom i Slovenijom, kao i operativna suradnja s Europolom. Bivša jugoslavenska republika Makedonija imenovala je tužitelja za vezu koji je upućen u Eurojust u studenome 2018.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- dodatno jačanje graničnih kontrola uz potpuno poštovanje ljudskih prava,
- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,
- poboljšanje učinkovitosti izvršavanja zakonodavstva u cilju suzbijanja mreža organiziranog kriminala koje se posebice bave trgovanjem drogom i osiguravanja vjerodostojnih rezultata,
- poboljšanje istraga i kaznenog progona skupina organiziranog kriminala, uključujući onih koje se bave krijumčarenjem migranata.

Bosna i Hercegovina

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvat

Kada je riječ problemima povezanima s **nezakonitim migracijama**, od 2016. do 2017. nije se

povećao broj zabrana ulaska (s 5 150 na 5 145), a broj osoba s nezakonitim boravkom malo se povećao za otprilike 13 % (s 3 645 na 4 135). Kada je riječ o kretanjima od prve polovine 2017. do prve polovine 2018., prema podacima Agencije za europsku obalnu i graničnu stražu zabilježeno je povećanje broja zabrana ulaska, ali nije se povećao broj osoba s nezakonitim boravkom. U prvoj polovini 2018. državljani Bosne i Hercegovine podnijeli su 1 080 zahtjeva za azil, što je smanjenje od 27 % u odnosu na isto razdoblje 2017. kada je podneseno ukupno 1 485 zahtjeva za azil. Stopa odobravanja azila 2016. iznosila je 3,10 % te se 2017. povećala na 5,66 %. Trebalo bi pozorno pratiti odluku Bosne i Hercegovine da odobri putovanje bez vize državljanima Kine (odluka je stupila na snagu u svibnju 2018.). Suradnja u području ponovnog prihvata i vraćanja dobro funkcionira. Stopa vraćanja dobra je, ali trebalo bi je dodatno poboljšati sa svim državama članicama (2017. je iznosila 72 %, odnosno stvarno je vraćeno 2 680 državljana Bosne i Hercegovine).

Bosna i Hercegovina poduzela je mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza. Provedeni su strategija i akcijski plan o migracijama i azilu (2016. – 2020.). Provedene su informativne kampanje o pravima i obvezama povezanima s bezviznim režimom. Vijeće ministara donijelo je 15. svibnja 2018. Akcijski plan za hitne mjere. Na provedbu akcijskog plana utjecala je nedostatna koordinacija među nadležnim razinama upravljanja. To je posebice utjecalo na graničnu policiju koja trenutačno ima manjak zaposlenih.

Javni red i sigurnost

Kada je riječ o organiziranom kriminalu, skupine organiziranog kriminala iz Bosne i Hercegovine među najčešćim su počiniteljima organiziranog kriminala u vezi s imovinom u EU-u kao i trgovanja ljudima i nedopuštenom drogom. Bosna i Hercegovina odredište je za vozila ukradena u državama članicama. U Bosni i Hercegovini još uvijek postoje velike zalihe oružja, što je rizik u pogledu nezakonitog trgovanja vatrenim oružjem. Bosna i Hercegovina donijela je novu strategiju za borbu protiv organiziranog kriminala i provodi akcijski plan za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma.

Nadležna tijela i dalje povećavaju kapacitete tijela kaznenog progona za borbu protiv organiziranog kriminala i provedbu istraga. Međutim, potrebna su poboljšanja kako bi se zajamčile učinkovitije pravosudne mjere. U tijeku je provedba Akcijskog plana za borbu protiv trgovanja ljudima za razdoblje 2016. – 2019. U svibnju 2017. potpisan je sporazum o upućivanju časnika za vezu u Europol. Bosna i Hercegovina do danas nije imenovala nacionalnu kontaktnu točku predviđenu u Sporazumu o operativnoj suradnji s Europolom. Bosna i Hercegovina ne može poslati svojeg časnika za vezu u Europol dok ne bude uspostavljena nacionalna kontaktna točka.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se dodatno poboljšanje provedbe, posebice u pogledu nezakonitih migracija. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- povećanje učinkovite i održive dodjele dostatnih resursa za upravljanje granicama i daljnje jačanje graničnih kontrola, među ostalim u kontekstu mjera identifikacije i registracije, uz potpuno poštovanje temeljnih prava,
- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,

- imenovanje nacionalne kontaktne točke u skladu sa Sporazumom o suradnji s Europolom,
- dodatni koordiniran rad svih tijela kaznenog progona na učinkovitom sprječavanju i suzbijanju organiziranog kriminala i pranja novca.

Crna Gora

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvat

Kada je riječ o problemima povezanima s **nezakonitim migracijama**, od 2016. do 2017. broj zabrana ulaska povećao se za otprilike 63 % (s 335 na 545), 2017. povećao se i broj osoba s nezakonitim boravkom za 42 % (810 tijekom 2017. u odnosu na 570 tijekom 2016.). Međutim, u apsolutnim okvirima i dalje se radi o malim brojkama. Podaci Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu o kretanjima od prve polovine 2017. do prve polovine 2018. upućuju na malo povećanje broja zabrana ulaska i broja osoba s nezakonitim boravkom. U prvoj polovini 2018. državljani Crne Gore podnijeli su 330 zahtjeva za azil, što je smanjenje od 38 % u odnosu na isto razdoblje 2017. kada je podneseno ukupno 530 zahtjeva za azil. Općenito je tijekom cijele 2017. podneseno ukupno 970 zahtjeva za azil u odnosu na 1 830 zahtjeva podnesenih 2016. (smanjenje od 47 %). Stopa odobravanja azila niska je (0,96 % 2016., odnosno 2,10 % 2017.). Ponovni prihvat i vraćanje dobro funkcioniraju i država brzo ispunjava zahtjeve država članica za ponovni prihvat svojih državljana i državljana trećih zemalja. Stopa vraćanja (iznad 100 % 2017.) pokazuje da su državljani Crne Gore kojima je naložen odlazak iz EU-a zaista vraćeni (820 tijekom 2017.) i taj trend treba nastaviti.

Crna Gora poduzela je mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza. Iako tijekom 2018. nije organizirala medijsku kampanju o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize, kampanja je predviđena za 2019. Vlada je u ožujku 2018. donijela novi akcijski plan u okviru Strategije za ponovnu integraciju osoba vraćenih na temelju sporazuma o ponovnom prihvatu kako bi poboljšala ponovnu integraciju ponovno prihvaćenih državljana. Pravni okvir o zakonitim i nezakonitim migracijama usklađen je s okvirom EU-a donošenjem novog Zakona o strancima u veljači 2018. Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca stupio je na snagu 1. siječnja 2018.

Crna Gora donijela je 22. studenoga 2018. program državljanstva za ulagače. Program državljanstva za ulagače treba pozorno pratiti jer bi mogao predstavljati migracijski i sigurnosni rizik. Stoga bi trebalo primijeniti odgovarajuću dužnu pažnju i sigurnosne provjere.

Javni red i sigurnost

Kada je riječ o **organiziranom kriminalu**, provoz droge preko Crne Gore u EU i dalje je izvor zabrinutosti. Skupine organiziranog kriminala aktivno se bave trgovanjem kanabisom i kokainom (izravno su povezane sa zločinačkim skupinama u Južnoj Americi). Unatoč uspjehu nekoliko inicijativa koje su provela crnogorska nadležna tijela u cilju smanjenja količine vatrenog oružja, ono je i dalje vrlo dostupno. Crna Gora važna je tranzitna zemlja i mogući izvor krivotvorenih i lažnih cigareta.

Crna Gora dobro surađuje s Europolom i Interpolom. Stalno se jača policijska suradnja s državama članicama EU-a, što pokazuju nedavne zajedničke policijske operacije. Dobra je i suradnja s Eurojustom. Crna Gora je 2018. sudjelovala u 16 registriranih Eurojustovih

predmeta. Od 2017. provodi se nekoliko istraga u vrlo važnim kaznenim predmetima u kojima se pranje novca kazneno progoni kao zasebno kazneno djelo. Crna Gora je u srpnju 2018. donijela izmjene Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama. U cilju poboljšanja borbe protiv trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata osnovan je posebni odjel u policijskim upravama. Crna Gora i bivša jugoslavenska republika Makedonija potpisale su 20. srpnja 2018. sporazum o suradnji u području borbe protiv trgovanja ljudima. Istrage i kazneni progon trgovanja ljudima i dalje se provode u malom broju slučajeva.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,
- učvršćivanje dobrih rezultata u području borbe protiv organiziranog kriminala, uključujući trgovanje ljudima, trgovanje drogom, pranje novca i korupciju na visokoj razini.

Srbija

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvat

Kada je riječ o problemima povezanima s **nezakonitim migracijama**, od 2016. do 2017. nije se povećao broj zabrana ulaska (s 8 070 na 7 910), dok se broj državljana Srbije s nezakonitim boravkom od 2016. do 2017. povećao za 31 % (s 11 180 na 14 665). Podaci Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu o kretanjima od prve polovine 2017. do prve polovine 2018. upućuju na povećanje broja zabrana ulaska i broja osoba s nezakonitim boravkom. U prvoj polovini 2018. državljani Srbije podnijeli su 3 460 zahtjeva za azil, što je smanjenje za više od 20 % u odnosu na isto razdoblje 2017. kada je podneseno ukupno 4 375 zahtjeva za azil. Tijekom 2017. podneseno je ukupno 8 325 zahtjeva za azil, što je smanjenje od 38 % u odnosu na 2016. kada je podneseno 13 515 zahtjeva. Stopa odobravanja azila i dalje je niska (1,57 % 2016., odnosno 3,23 % 2017.). Stopa vraćanja (koja je 2017. bila veća od 100 %) pokazuje da su državljani Srbije kojima je naložen odlazak iz EU-a zaista vraćeni (7 920 tijekom 2017.). Srbija dobro surađuje u području ponovnog prihvata i vraćanja svojih državljana i tu suradnju trebalo bi nastaviti. Međutim, zabrinjavajuće je neprovođenje odredbe o državljanima trećih zemalja iz Sporazuma o ponovnom prihvatu između EU-a i Srbije, posebice u pogledu Rumunjske i Bugarske.

Srbija je poduzela mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza. Regionalni časnik za vezu Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu upućen je u Beograd od rujna 2017.

Komisija je u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza donesenom u prosincu 2017. izrazila zabrinutost u pogledu putovanja bez vize koje je Srbija odobrila državljanima Irana. Zbog velikog broja državljana Irana koji zlouporabljuju putovanje bez vize u Srbiju s namjerom da nastave putovanje u EU ta odluka znatno je ugrozila upravljanje sigurnošću i sigurnim migracijama. Dostupni statistički podaci pokazuju da je od 2. rujna 2017. do 16. listopada 2018. zabilježen ulazak 46 493 i izlazak 33 568 državljana Irana. U tom kontekstu Komisija pozdravlja najavu Srbije da će od 17. listopada 2018. ukinuti mogućnost putovanja bez vize za državljane Irana. Mogućnost putovanja bez vize koju je Srbija odobrila

drugim zemljama koje se nalaze na popisu EU-a zemalja čiji državljani moraju posjedovati vizu i dalje je izvor zabrinutosti zbog mogućih migracijskih i sigurnosnih rizika i potrebno ju je pozorno pratiti. Takav rizik nedavno je uočen u pogledu državljana Indije s naznakama o zlouporabi srpskog bezviznog režima na sličan način kao što je bio slučaj s državljanima Irana. Nadalje, zbog migracijskih i sigurnosnih rizika postupak izdavanja viza trebalo bi uskladiti sa standardima vizne politike EU-a, posebice u pogledu provjera podnositelja zahtjeva za vizu.

Javni red i sigurnost

Kad je riječ o organiziranom kriminalu, državljani Srbije i dalje su jedni od najčešćih počinitelja organiziranog kriminala u vezi s imovinom u EU-u, posebice u Belgiji, Francuskoj, Njemačkoj i Italiji. Državljani Srbije također su i dalje među najčešćim žrtvama trgovanja ljudima iz regije zapadnog Balkana. Skupine organiziranog kriminala sastavljene od državljana Irana krijumčare heroin duž te rute i duž južnokavkaske rute. U Srbiji još uvijek postoje velike zalihe oružja, što je rizik u pogledu nezakonitog trgovanja vatrenim oružjem.

Kako bi se pojačala borba protiv organiziranog kriminala, u ožujku 2018. stupio je na snagu Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih tijela u suzbijanju organiziranog kriminala, terorizma i korupcije. U cilju jačanja administrativnog kapaciteta Srbija je u lipnju 2018. uspostavila novo Koordinacijsko tijelo za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Radni dogovor Ministarstva unutarnjih poslova i Europske policijske akademije ratificiran je u ožujku 2018. i stupio je na snagu u travnju 2018. U tijeku su pripreme za upućivanje Europolova časnika za vezu u Srbiju.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Očekuje se daljnje poboljšanje provedbe, posebice u pogledu smanjenja nezakonitih migracija. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- daljnje usklađivanje s viznom politikom EU-a, koja je temeljni uvjet za kontinuirano ispunjenje mjerila o upravljanju migracijama,
- dodatno jačanje graničnih kontrola uz potpuno poštovanje ljudskih prava,
- jačanje učinkovite provedbe Sporazuma o ponovnom prihvatu između EU-a i Srbije u pogledu ponovnog prihvata državljana trećih zemalja,
- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,
- ratificiranje Sporazuma o časnicima za vezu s Europolom što prije kako bi se omogućilo pravodobno upućivanje časnika za vezu,
- daljnje jačanje istraga utemeljenih na obavještajnim podacima kako bi se postigla održivost pravomoćnih presuda i razbile mreže organiziranog kriminala.

II.2. Istočno partnerstvo

<u>Moldova</u>

Nezakonite migracije, uključujući ponovni prihvat

Kada je riječ o problemima povezanima s **nezakonitim migracijama**, ukupni broj zabrana ulaska povećao se od 2016. do 2017. za 56 % (s 4 660 na 7 270). Broj osoba s nezakonitim

boravkom malo se povećao od 2016. do 2017. sa 7 660 na 8 785 (povećanje od 15 %). Podaci Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu o kretanjima od prve polovine 2017. do prve polovine 2018. upućuju na povećanje broja zabrana ulaska i znatno povećanje broja osoba s nezakonitim boravkom. Kada je riječ o zahtjevima za azil, nakon važnog smanjenja za više od 50 % od 2016. do 2017. (s 3 675 na 1 610), u prvoj polovini 2018. zabilježeno je ukupno 1 665 zahtjeva, što je 128 % više nego u istom razdoblju 2017. (730 zahtjeva). Stopa odobravanja azila niska je (1,48 % 2016., odnosno 1,35 % 2017.). Stopa vraćanja (otprilike 83 % 2017.) znatno se povećala u odnosu na 2016. (približno 48 %) te je 2017. stvarno vraćeno 3 835 državljana Moldove. Suradnja s Moldovom u području ponovnog prihvata i vraćanja dobro funkcionira i trebalo bi ju nastaviti.

Moldova provodi akcijski plan za razdoblje 2016. – 2020. za provedbu Nacionalne strategije za migracije i azil za razdoblje 2011. – 2020. Pojačala je rad na razvoju ciljanih informativnih kampanja kojima se pojašnjavaju prava i obveze u okviru putovanja bez vize. Informativne kampanje posebice su usmjerene na ranjive skupine, među ostalim na rizik od prekoračenja trajanja dopuštenog boravka u schengenskom prostoru+ i povezane kazne. Moldova je u studenome 2018. pokrenula program državljanstva za ulagače, koji treba pozorno pratiti jer bi mogao predstavljati migracijski i sigurnosni rizik. Stoga bi trebalo primijeniti odgovarajuću dužnu pažnju i sigurnosne provjere.

Javni red i sigurnost

Moldovske skupine organiziranog kriminala i dalje su velika sigurnosna prijetnja, posebice u Austriji, Francuskoj, Njemačkoj, Latviji i Poljskoj. Glavna područja aktivnosti uključuju kriminal u vezi s imovinom, nezakonitu trgovinu duhanom, trgovanje drogom (heroin), prijevare povezane s trošarinama, prijevare povezane s kartičnim plaćanjem i pranje novca. Skupine organiziranog kriminala koje govore ruski jezik posebice iskorištavaju Moldovu kao tranzitnu zemlju za pranje novca i njegovo unošenje u EU. Glavni čimbenici rizika povezani s terorizmom uključuju uporabu moldovskog državnog područja kao tranzitne zone do ratnih zona na Bliskom istoku, radikalizacije i plaćeničkih aktivnosti u istočnoj Ukrajini. U Moldovi se povećava broj usluga povezanih s kiberkriminalom i napada protiv bankomata, kao što su napadi s pomoću takozvane crne kutije.

Moldova je poduzela neke od mjera utvrđenih u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza, uključujući donošenje novog zakonodavstva o suzbijanju pranja novca, osnivanje operativnih ustanova za borbu protiv korupcije, proširenje nadležnosti Agencije za povrat imovine stečene kaznenim djelima i provedbu informativnih kampanja o putovanjima bez vize. Međutim, postoje znatni nedostaci u ispunjenju mjerila povezanog s borbom protiv korupcije. Donošenje paketa zakona o fiskalnoj reformi u srpnju 2018. dovelo je u pitanje političku volju za borbu protiv korupcije. Zakonodavne inicijative u paketu uključuju kapitalni i fiskalni oprost, koji je prethodno povučen iz zakonodavnog programa zbog kritike, među ostalim, EU-a. One uključuju i takozvani „poslovni paket” kojim se ponovno uvodi „dekriminalizacija” nekoliko kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. U Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza Komisija je primijetila da bi ispunjenje mjerila povezanih sa suzbijanjem korupcije i pranja novca moglo biti ugroženo ako se ne poduzmu hitne mjere za osiguranje trajne i održive provedbe. Međutim, neke od preporučenih mjera nisu provedene. Potrebne su hitne mjere za rješavanje problema povezanih s nezakonitim

migracijama, uključujući u pogledu neutemeljenih zahtjeva za azil koje podnose državljani Moldove. Moldova mora poduzeti i hitne mjere kako bi osigurala ispunjenje mjerila povezanog s borbom protiv korupcije. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- jačanje graničnih kontrola uz potpuno poštovanje ljudskih prava,
- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,
- jačanje operativne suradnje kako bi se brzo smanjio broj neutemeljenih zahtjeva za azil koje podnose državljani Moldove u schengenskom prostoru+,
- usklađivanje zakona o fiskalnim reformama s normama EU-a,
- jačanje Nacionalnog tijela za integritet imenovanjem nužnog broja inspektora za integritet, učinkovitu provedbu sustava imovinskih kartica u pogledu svih dionika na visokoj razini,
- intenzivnije suzbijanje korupcije na visokoj razini, provedbu Strategije za povrat imovine i osiguravanje potpunog, nepristranog progona bankarske prijevare, povrat zlouporabljenih sredstava i privođenje svih odgovornih osoba pravdi bez odgode.

Gruzija

Integrirano upravljanje granicama, upravljanje migracijama i azil

Kada je riječ o problemima povezanima s nezakonitim migracijama, broj zabrana ulaska povećao se od 2016. do 2017. za približno 200 % (s 810 na 2 655), a malo se povećao i broj osoba s nezakonitim boravkom (s 5 240 koliko je iznosio 2016. na 5 860 2017.). Podaci Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu o kretanjima od prve polovine 2017. do prve polovine 2018. upućuju na znatno povećanje broja zabrana ulaska i povećanje broja osoba s nezakonitim boravkom. U prvoj polovini 2018. udvostručio se broj zahtjeva za azil u odnosu na isto razdoblje 2017., odnosno u prvoj polovini 2018. podneseno je 9 680 zahtjeva za azil u usporedbi s 4 770 zahtjeva u istom razdoblju 2017. To povećanje najviše se odnosi na Njemačku i Francusku. Stopa odobravanja azila iznosila je 14,09 % 2016., odnosno 5,48 % 2017., što je znatno smanjenje. Suradnja u području ponovnog prihvata i vraćanja s Gruzijom dobro funkcionira i trebalo bi je nastaviti. Stopa vraćanja (približno 63 % 2017.) povećala se u odnosu na 2016. (približno 56 %) te je 2017. stvarno vraćeno 4 560 državljana Gruzije.

Gruzija je poduzela mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza i nastavila je rješavati problem neutemeljenih zahtjeva za azil i povećavati operativnu suradnju s državama članicama koje su najviše pogođene nezakonitim migracijama.
Uvela je važne zakonodavne promjene kako bi riješila problem sve većeg broja zahtjeva za azil i spriječila nezakonite migracije, uključujući izmjenu Zakona o građanskim aktima (s ograničenim uvjetima za promjenu prezimena) u travnju 2018. Gruzija je ostvarila napredak u provedbi Migracijske strategije za razdoblje 2016. – 2020. i njezina akcijskog plana. U listopadu 2018. pokrenut je treći val intenzivne informativne kampanje o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize koju financira EU, s posebnim naglaskom na sprječavanje zlouporabe postupka azila EU-a. Gruzijska nadležna tijela objavila su dvojezični vodič o zakonitim migracijama i razvile aplikaciju za mobilne telefone za Schengen/EU kako bi gruzijskim državljanima omogućila da izračunaju razdoblje provedeno u schengenskom prostoru+ i preostali broj dana da bi izbjegli prekoračenje trajanja dopuštenog boravka.

Javni red i sigurnost

Skupine organiziranog kriminala iz Gruzije još uvijek su među najzastupljenijim državljanima država izvan EU-a koji se bave teškim i organiziranim kriminalom u EU-u, posebice u Francuskoj, Grčkoj, Njemačkoj, Italiji, Španjolskoj i Švedskoj. Kriminal povezan s imovinom i dalje je glavna kriminalna aktivnost gruzijskih skupina organiziranog kriminala, a aktivno se bave i pranjem novca. Trgovanje drogom problem je koji treba pratiti. Posljednjih godina gruzijska nadležna tijela uspješno su razbijala skupine organiziranog kriminala u Gruziji.

Gruzija je poduzela mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza i pojačala je suradnju na međunarodnoj razini u cilju sprječavanja i suzbijanja organiziranog kriminala. Potrebno je pravodobno i učinkovito provoditi novu nacionalnu strategiju za suzbijanje organiziranog kriminala za razdoblje 2017. – 2020. i akcijski plan za razdoblje 2017. – 2018. Zahvaljujući prošlogodišnjim preporukama dobro napreduju reforme policijskih aktivnosti temeljenih na obavještajnim podacima i zajednici kao i uspostava jedinstvenog sustava za analizu kriminala. U ključne države članice upućeni su policijski izaslanici i sklapaju se novi sporazumi u području izvršavanja zakonodavstva. Potrebno je dodatno pojačati policijsku suradnju s najpogođenijim državama članicama kako bi se smanjio utjecaj gruzijskih skupina organiziranog kriminala na EU. U ožujku 2018. potpisan je Memorandum o razumijevanju o sigurnoj komunikacijskoj liniji i sporazum o časnicima za vezu s Europolom te je u rujnu 2018. u Europol upućen časnik za vezu. Dovršeni su pregovori o sporazumu o suradnji s Eurojustom.

Gruzija općenito ostvaruje dobre rezultate u provedbi reformi za borbu protiv korupcije, iako je potrebno dodatno raditi na suzbijanju korupcije na visokoj razini i daljnjem uključivanju civilnog društva. Mehanizam za provjeru imovinskih kartica koji je uveden u siječnju 2017. učinkovito se provodi i EU će ga i dalje podržavati. Budući da je u srpnju 2018. Gruzija svoj Odjel za europske integracije i suradnju s međunarodnim organizacijama Državnog odvjetništva imenovala nacionalnim Uredom za povrat imovine, trebalo bi uspostaviti neovisno tijelo za povrat imovine.

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. Iako su uvedene konkretne mjere za rješavanje problema povezanih s nezakonitim migracijama, potrebno je poduzeti daljnje hitne mjere za njihovo rješavanje, među ostalim za rješavanje povećanog broja neutemeljenih zahtjeva za azil. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- jačanje operativne suradnje s predmetnim zemljama kako bi se brzo smanjio broj neutemeljenih zahtjeva za azil koje državljani Gruzije podnose u schengenskom prostoru+,
- jačanje graničnih kontrola uz potpuno poštovanje ljudskih prava,
- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,
- daljnje jačanje prekogranične suradnje u području izvršavanja zakonodavstva u cilju borbe protiv gruzijskih skupina organiziranog kriminala,
- što brži dovršetak reforme policijskih aktivnosti temeljenih na obavještajnim podacima i stvaranje jedinstvenog sustava za analizu kriminala,
- daljnje jačanje okvira za borbu protiv korupcije, među ostalim osnivanjem neovisnog Ureda za povrat imovine.

Ukrajina

Integrirano upravljanje granicama, upravljanje migracijama i azil

Kada je riječ o problemima povezanima s nezakonitim migracijama, broj zabrana ulaska povećao se od 2016. do 2017. za 47 % (s 22 495 zabrana na 33 105 zabrana). Broj Ukrajinaca s nezakonitim boravkom malo se povećao (za 13 %) tijekom 2017. (33 485) u usporedbi s 2016. (29 570). Prema podacima Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu o kretanjima od prve polovine 2017. do prve polovine 2018. došlo je do znatnog povećanja broja zabrana ulaska, ali se broj osoba s nezakonitim boravkom nije povećao. U prvoj polovini 2018. broj zahtjeva za azil smanjio se za 9 %, odnosno Ukrajinci su podnijeli 4 710 zahtjeva za azil u usporedbi s istim razdobljem 2017. kada je podneseno 5 280 zahtjeva. Tijekom 2017. podneseno je ukupno 10 075 zahtjeva za azil, što je smanjenje od 19 % u odnosu na 2016. kada je podneseno 12 460 zahtjeva. Stopa odobravanja azila iznosila je 20,41 % 2016., odnosno 16,24 % 2017. Suradnja u području ponovnog prihvata i vraćanja dobra je i trebalo bi je nastaviti. Stopa vraćanja stabilna je (otprilike 79 % tijekom 2017.) te je 2017. stvarno vraćeno 25 330 ukrajinskih državljana.

Integrirano upravljanje granicama i dalje je problem te je međuagencijska suradnja i dalje nedostatna. Dovršena je evaluacija trenutačne strategije za integrirano upravljanje granicama na sredini provedbenog razdoblja i za proljeće 2019. predviđena je izrada nove strategije za razdoblje 2020. – 2025. i akcijskog plana. Ukrajina je provela nacionalnu informativnu kampanju u cilju objašnjenja prava i obveza koje proizlaze iz bezviznog režima.

Javni red i sigurnost

U pogledu organiziranog kriminala, Ukrajina je i dalje tranzitna zemlja za krijumčarenje različite nezakonite robe u EU. Ukrajinske skupine organiziranog kriminala i dalje sudjeluju u prijevarama povezanima s trošarinama, posebice u proizvodnji nezakonitih duhanskih proizvoda i njihovu krijumčarenju u EU. Treba posvetiti pozornost aktivnim krijumčarskim skupinama kojima upravljaju ukrajinski državljani iz Turske i Grčke preko zapadnobalkanske rute. Kiberkriminalci ukrajinskog državljanstva, posebice oni koji govore ruski jezik, sve više sudjeluju u vrlo naprednim operacijama u digitalnom podzemlju.

Ukrajina je poduzela neke od mjera utvrđenih u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza. Osnovan je Visoki sud za borbu protiv korupcije, ali još nije potpuno operativan. Pokrenut je postupak imenovanja sudaca suda za borbu protiv korupcije i predviđa se da će biti dovršen početkom 2019. Odabrana je skupina međunarodnih stručnjaka (Javno vijeće međunarodnih stručnjaka) za imenovanje sudaca suda za borbu protiv korupcije, ali nema dostatni pristup informacijama. Uspostavljen je sustav automatske provjere elektroničkih imovinskih kartica javnih službenika, sada radi i softver za provjeru, a sustav je povezan s većinom državnih registara. Unatoč ostvarenom napretku potrebno je poduzeti daljnje mjere za uspostavu potpuno funkcionalnog sustava provjera i učinkovitu obradu neobrađenih imovinskih kartica. Pojačani su napori u borbi protiv organiziranog kriminala nedavnim osnivanjem novog odjela za borbu protiv organiziranog kriminala u okviru ukrajinske nacionalne policije.

Neke mjere utvrđene u Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza još nisu poduzete. Ukrajina još nije stavila izvan snage zakonodavne izmjene iz ožujka 2017. kojima

je područje primjene obveze podnošenja imovinskih kartica prošireno na aktiviste u borbi protiv korupcije. Napadi protiv civilnog društva koje razotkriva korupciju počinjeni posljednjih godina posebice su zabrinjavajući. Istrage tih napada sporo napreduju. Institucije za borbu protiv korupcije, odnosno Nacionalni ured za borbu protiv korupcije i Posebno državno odvjetništvo za borbu protiv korupcije i dalje su operativne, ali nisu riješeni problemi povezani s njihovom učinkovitošću i neovisnošću. Planirana revizija Nacionalnog ureda za borbu protiv korupcije izvor je zabrinutosti zbog političkog imenovanja revizora čime bi se mogla ugroziti vodeća uloga Ureda. Uredu još nije odobren neovisni pristup prisluškivanju. Njegove mogućnosti za provedbu učinkovitih istraga složenih slučajeva korupcije ograničene su zbog toga što mu Nacionalna agencija za sprječavanje korupcije nije odobrila izravan i automatski pristup svojoj bazi podataka imovinskih kartica te zbog skraćenih rokova za provedbu kaznenih istraga (koji su uvedeni 2017. i postroženi u rujnu 2018.).

Mjerila za liberalizaciju viznog režima općenito se i dalje ispunjavaju. U Prvom izvješću u okviru mehanizma suspenzije viza Komisija je napomenula da bi s obzirom na nova kretanja trebalo poduzeti hitne mjere za osiguravanje potpune provedbe i održivosti prethodnih reformi, posebice u pogledu mjerila za suzbijanje korupcije. Međutim, neke preporuke iz Prvog izvješća u okviru mehanizma suspenzije viza nisu provedene i stoga je potrebno poduzeti hitne mjere kako bi se osiguralo kontinuirano ispunjavanje mjerila za suzbijanje korupcije. Potrebne su hitne mjere i za rješavanje problema nezakonitih migracija. Treba se usmjeriti na sljedeća područja:

- jačanje operativne suradnje s predmetnim zemljama kako bi se brzo smanjile nezakonite migracije državljana Ukrajine u schengenski prostor+,
- daljnje organiziranje informativnih kampanja o pravima i obvezama povezanima s putovanjem bez vize,
- hitno stavljanje izvan snage izmjena kojima se područje primjene obveze podnošenja imovinskih kartica proširuje na pripadnike civilnog društva i osiguravanje da civilno društvo može obavljati svoju ulogu bez neopravdanog utjecaja,
- osiguravanje neovisnosti, učinkovitosti i održivosti institucijskog okvira za borbu protiv korupcije, među ostalim osiguravanjem da Visoki sud za borbu protiv korupcije brzo postane potpuno operativan i da Javno vijeće međunarodnih stručnjaka ima odgovarajuću ulogu u postupku imenovanja,
- ponovno uspostavljanje neovisnosti i vjerodostojnosti Posebnog državnog odvjetništva za borbu protiv korupcije,
- uspostavljanje potpuno funkcionalnog sustava za provjeru imovinskih kartica, posebice osiguravanjem automatiziranog pristupa svim preostalim registrima i bazama podataka u cilju uspješne provjere imovinskih kartica,
- jačanje kapaciteta nacionalne policije i poboljšanje suradnje između agencija za izvršavanje zakonodavstva u cilju daljnje borbe protiv organiziranog kriminala, posebice kiberkriminala.

III. Zaključci

U skladu s člankom 8. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1806 kojim se od Komisije zahtijeva da prati ispunjavaju li treće zemlje kontinuirano zahtjeve liberalizacije viznog režima te da o tome izvješćuje, kao u Prvom izvješću, Komisija smatra, na temelju analize iznesene u ovom Izvješću i priloženom Radnom dokumentu službi, da predmetne zemlje i dalje ispunjavaju

zahtjeve za liberalizaciju viznog režima. U ovom Izvješću utvrđene su daljnje mjere, koje su u nekim slučajevima hitne, koje pojedine zemlje moraju poduzeti u određenim područjima kako bi kontinuirano ispunjavale mjerila. Ako jedan od zahtjeva više nije ispunjen, u Uredbi su utvrđeni postupci za privremenu suspenziju izuzeća od obveze posjedovanja vize za državljane predmetne treće zemlje. Nadalje, treba osigurati trajnu provedbu svih ostalih mjerila.

Države zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva i dalje su poduzimale mjere za rješavanje **problema povezanih s nezakonitim migracijama**. Potrebno je dodatno raditi kako bi se osiguralo poboljšanje i održivost rezultata. Zabrinjava sve veći broj **neutemeljenih zahtjeva za azil** u slučaju **Moldove** i **Gruzije**. Zabilježen je rast nezakonitih migracija iz **Ukrajine, Srbije i Bosne i Hercegovine**. **Albanija** je poduzela učinkovite mjere, ali ipak su potrebni trajni napori kako bi se osiguralo poboljšanje i održivost rezultata. Suradnja u području ponovnog prihvata i vraćanja i dalje se nesmetano odvija sa svim državama zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva, stope vraćanja u načelu su visoke te bi tu suradnju trebalo nastaviti. Međutim, suradnja bi se mogla i poboljšati, posebice u pogledu ponovnog prihvata državljana trećih zemalja u slučaju Srbije.

Brzim sklapanjem sporazuma o statusu europske granične i obalne straže također će se pridonijeti jačoj potpori za upravljanje nezakonitim migracijama, iako glavnu odgovornost za upravljanje granicama imaju partneri sa zapadnog Balkana. Albanija je prva potpisala takav sporazum o statusu. Sporazumi sa Srbijom i bivšom jugoslavenskom republikom Makedonijom parafirani su. Još su u tijeku postupci koje treba dovršiti prije parafiranja sporazuma s Crnom Gorom i Bosnom i Hercegovinom.

Kako bi se osiguralo migracijsko i sigurnosno okruženje kojim se dobro upravlja kao preduvjet za kontinuirano ispunjenje mjerila, Komisija potiče na **usklađivanje s viznom politikom EU-a.** To se posebice odnosi na Srbiju.

Države zapadnog Balkana i Istočnog partnerstva i dalje su poduzimale mjere za **sprječavanje i suzbijanje organiziranog kriminala.** Međutim, na tome bi trebalo još intenzivnije raditi. Skupine organiziranog kriminala iz tih zemalja i dalje se aktivno bave trgovanjem nezakonitim oružjem i različitom nezakonitom robom (posebice drogom i duhanom), kriminalom povezanim s imovinom, pranjem novca, trgovanjem ljudima, krijumčarenjem migranata i kiberkriminalom.

U Prvom izvješću utvrđeno je da **Moldova** mora poduzeti hitne mjere kako bi osigurala trajnu provedbu mjerila za **borbu protiv korupcije i pranja novca** i održivost reformi. Iako su poduzete neke mjere protiv **pranja novca, Moldova** mora poduzeti hitne mjere kako bi **žurno** osigurala ispunjenje mjerila za **borbu protiv korupcije**. U Prvom izvješću utvrđene su i hitne mjere koje **Ukrajina** mora poduzeti kako bi **zaštitila mjere za suzbijanje korupcije** uvedene prethodnim reformama i omogućila daljnji napredak. Iako su neke mjere poduzete, potrebno je uložiti više napora kako bi se osigurala potpuna provedba i održivost prethodnih reformi i provele **preostale** preporuke.

Provedba mjerila za liberalizaciju viznog režima trajan je proces koji je još uvijek u tijeku. Nastavit će se daljnje praćenje, među ostalim u okviru sastanaka viših dužnosnika i redovitih sastanaka Pododbora za pravosuđe, slobodu i sigurnost te dijaloga EU-a i zemalja čiji državljani ne moraju posjedovati vize i, za države zapadnog Balkana, ako je primjenjivo, u okviru pregovora o pristupanju EU-u.